

Про мову, якою викладаються документи тендерної пропозиції

Питання читача

Плануємо брати участь у тендері та у складі тендерної пропозиції надаємо інструкцію з використання товару, яка викладена російською мовою, як додатковий матеріал. Тендерна документація вимоги щодо надання такої інструкції не містить, але містить вимогу про те, що всі документи, надані учасником, повинні бути викладені українською мовою, а якщо документи викладені іноземною мовою, у тому числі російською, як у нашому випадку, необхідно надати переклад українською мовою. Справжність підпису перекладача має бути засвідчена нотаріально. Під час підготовки тендеру виникли такі запитання:

які вимоги може вказувати замовник щодо мови, якою повинно бути складено тендерні пропозиції?

чи варто надавати додаткові матеріали, які не вимагаються умовами тендерної документації?

чи може замовник відхилити нашу тендерну пропозицію через те, що не надано засвідченого нотаріально перекладу документа, який наданий як додатковий та не вимагався замовником?

Відповідь експерта

Вітаю! Як відомо, українська є державною мовою в Україні (частина 1 статті 10 Конституції України).

Частиною 9 статті 12 [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) (далі — Закон) передбачено, що всі документи, що готуються замовником, викладаються українською мовою. Також згідно з пунктом 13 частини 2 статті 22 Закону замовник у тендерній документації зазначає, якою (якими) мовою (мовами) повинні бути складені тендерні пропозиції.

Щодо першого запитання: **Закон не містить визначення щодо вимог, які може / не може вказувати замовник стосовно мови**, якою повинні бути складені тендерні пропозиції. Замовник може вимагати, щоб усі документи були викладені українською, а в разі надання документів, викладених іншою, ніж українська мова, може просити

переклад. Умовами тендерної документації також може бути передбачена вимога, як саме переклад повинен бути посвідчений: учасником, перекладачем, нотаріусом (Рис.1).

Інформація про мову (мови), якою (якими) повинно бути складено тендерні пропозиції	Усі документи, що мають відношення до тендерної пропозиції та підготовлені безпосередньо учасником, повинні <u>бути складені українською мовою</u> Усі інші документи, що мають відношення до тендерної пропозиції (видані іншими установами), можуть бути надані іноземною мовою. У разі надання цих документів іноземною мовою, вони повинні <u>бути перекладені українською. Переклад повинен бути посвідчений підписом перекладача та печаткою (у разі її використання) учасника торгів, або посвідчений нотаріально (на розсуд учасника).</u>

Рис.1

Або замовник може допускати надання документів, викладених російською мовою, без перекладу українською (Рис. 2).

7. Інформація про мову (мови), якою (якими) повинно бути складено тендерні пропозиції	Проектна та технічна документація, а також документи, що підтверджують відповідність Учасника кваліфікаційним критеріям, які викладені в оригіналі <u>російською мовою, не потребують перекладу українською мовою.</u>

Рис.2

Важливо! З 04.12.2020 в електронній системі закупівель (ЄСЗ) реалізоване поле, в якому міститься інформація про мову (мови), якою (якими) повинні готуватися тендерні пропозиції. Замовник не може коригувати це поле в оголошенні, така інформація зазначається електронною системою автоматично: мова тендерної документації – українська, за замовчуванням.

Тому учасники мають бути готовими до того, що всі документи, які надаються у складі тендерної пропозиції, мають бути складені українською мовою, а якщо наявні документи іншою мовою, наприклад російською, необхідно надавати їх автентичний переклад українською.

Слід зауважити, що немало замовників у тендерній документації передбачали і передбачають, що документи, які надаються учасником у складі тендерної пропозиції, можуть бути складені російською мовою, але оскільки інформація, зазначена в оголошенні про проведення відкритих торгів, має відповідати тендерній документації замовника, радимо обов'язково робити та надавати автентичний переклад таких документів українською мовою. В іншому випадку це може призвести до відхилення вашої тендерної пропозиції.

Отже, під час вивчення тендерної документації учасник має ще й ознайомитися з інформацією, яка зазначена в оголошенні про проведення відкритих торгів, а саме в частині інформації про мову, якою повинні бути складені тендерні пропозиції учасників, та бути готовим виконати вимогу в повному обсязі. Переклад та оформлення перекладу кропітка робота та потребує часу, тим більше якщо замовник вимагає переклад документа, зроблений у бюро перекладів, або нотаріально-завірений переклад.

Щодо другого питання, **надавати додаткові матеріали або ні, учасник вирішує самостійно**. Закон не забороняє учаснику додавати матеріали, які замовник не вимагає. Та якщо **учасник надає додаткову інформацію, він повинен перевірити, чи відповідають такі документи вимогам тендерної документації замовника в частині оформлення чи мови документів**. Якщо документ не відповідає вимогам, додавати його не варто.

Спочатку учасник має переконатися, що підготував у повному обсязі всі документи, які вимагає замовник. Чесно кажучи, краще ідеально підготувати саме те, що просить замовник, та не імпровізувати. Як ми знаємо, основне правило публічних закупівель — це повна відповідність тендерної пропозиції вимогам тендерної документації.

Окрім цього, пунктом 2 частини 1 статті 31 Закону передбачено, що замовник відхиляє тендерну пропозицію із зазначенням аргументації в електронній системі закупівель у разі, якщо тендерна пропозиція учасника викладена іншою мовою (мовами), аніж мова (мови), що вимагається тендерною документацією.

Отже, якщо учасник не виконає вимог замовника стосовно мови, якою повинні бути складені тендерні пропозиції, замовник, виконуючи пряму норму Закону, відхилить його тендерну пропозицію.

Та стосовно того, **чи може замовник відхилити учасника, якщо учасник надав додатковий документ, який не вимагався замовником, проте не виконав вимогу щодо мови, якою повинні бути складені документи, то так, може!**

Наведемо як приклад рішення Постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Колегія) № 7040-р/пк-пз від 06.04.2021, оголошення [UA-2021-02-24-012435-b](https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/najaktualnishi-pytannia-uchasnykiv/pro-movu-iakoiu-vykladaiutsia-dokumenty-tendernoi-propozytii/).

Вимогами тендерної документації було передбачено *«...обов'язково українською викладаються саме ті документи, що готує безпосередньо учасник <...> Усі інші документи, що мають відношення до тендерної пропозиції (видані іншими установами), можуть бути надані іноземною мовою, при цьому вони повинні бути перекладені українською»*.

На вимогу замовника ТОВ «К» надало в складі тендерної пропозиції сертифікати відповідності, викладені українською, та додатково надало файли «Verification of Conformity» та «Certificate of Conformity» іноземною мовою та без перекладу.

Замовник визначив переможцем ТОВ «К», беручи до уваги, що документи тендерної пропозиції викладені державною мовою, та не враховуючи як порушення додаткові документи, які не входять до списку обов'язкових згідно з умовами тендерної документації. Замовник вирішив, що зазначені документи, викладені іноземною мовою (в оригіналі), мають інформаційний характер та були завантажені учасником ТОВ «К» як додаткові підтвердні документи.

Інший часник ФОП «Б» не погодився з таким рішенням замовника та подав скаргу до Колегії. У цій частині скаргу було задоволено та Колегія постановила, що в замовника наявні підстави для відхилення тендерної пропозиції переможця, визначені пунктом 2 частини 1 статті 31 Закону.

Тобто якщо учасник надає необов'язкові матеріали до тендерної пропозиції, він все одно повинен врахувати вимоги замовника щодо мови, якою мають бути викладені документи тендерної пропозиції. Нехай радість від численних перемог не затьмарюють рідкісні програші, удачі та наполегливості нам усім!